

משרד התקשורת לשכת המנהלת הכללית

כ"ב באייר תשפ"ד
30 במאי 2024
5000-5003-2024-000172

לכבוד
רשימת תפוצה

שלום רב,

הנדון: שימוע לקביעת מדיניות מספור לשירותי M2M/IoT - החלטה

סימוכין: משרד התקשורת, שימוע לקביעת מדיניות מספור לשירותי IoT/M2M מתאריך 26.03.2023

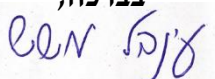
1. ביום 26 במרץ 2023 פרסם משרד התקשורת ("המשרד") שימוע בנושא "קביעת מדיניות מספור לשירותי IoT/M2M" ("השימוע"), כדי לתת מענה לגידול המשמעותי הצפוי בשנים הקרובות במספר מכשירי ה-IoT שיחוברו לרשת באמצעות תקשורת סלולרית.
2. לאחר בחינת כלל ההתייחסויות שהתקבלו לשימוע החלטתי לתקן, בהתאם לסמכות שר התקשורת לפי סעיף 5א(ב) (לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, שהואצלה לי¹, את תוכנית המספור לשירותי טלפוניה, שירותים נלווים ושירותי ערך מוסף בישראל. התוכנית המתוקנת מצורפת להחלטה זו.
3. להלן עיקרי ההחלטה:
 - א. המשרד יועיד טווח מספור, בתבנית 1-3XXXXXXXXX לטובת שירותי IoT ו-M2M בלבד ("טווח IoT"), המאפשר עד מאה מיליון מספרים.
 - ב. הקצאות מטווח ה-IoT לספקים מורשים יכנסו לתוקף רק כעבור חצי שנה ממועד החלטה זו על מנת לתת זמן התארגנות לשוק התקשורת. החל ממועד זה כל ספק מורשה למתן שירות טלפוניה ניידת או קווית ("ספק טלפוניה") יחוייב בתמיכה מלאה בטווח זה (ניתוב שיחות ומסרונים, ניידות מספרים וכדו') בין אם קיבל הקצאה בטווח זה ובין אם לאו.
 - ג. מספר בטווח IoT לא יוכל להוציא שיחות קוליות אולם יוכל לקבל שיחות קוליות או לשלוח ולקבל מסרונים.
 - ד. ספק טלפוניה לא יאפשר שליחת מסרון ממספר בטווח IoT של מנוי שאינו שלו או ממספר של מנוי שלו שלא הוקצה לשימוש².
 - ה. על מנת למנוע הונאות סמישינג³, לא יאופשר תשלום פריפייד בטווח IoT.

¹ י"פ 7667, עמ' 4010, כ"א בשבט התשע"ח (8.1.2018).

² כך לדוגמא מנוי של מספרים בטווח IoT בחברת פלאפון יוכל להפיץ מסרונים באמצעות CLI (Calling Line Identification) שהוא אחד המספרים מטווח ה-IoT שהוקצה לשימוש רק ממערכות הפצה שיוצרות את המסרונים בשרת SMSC של חברת פלאפון.

³ Smishing (SMS Phishing).

- ו. מספר בטווח IoT יהיה פתוח לניוד על פי הגדרות תוכנית המספור לעניין ניידות מספרים. לא יתאפשר ניוד למנוי בטווח IoT שהוקצה לספק טלפוניה קווית לספק טלפוניה ניידת וההיפך.
 - ז. ספק טלפוניה שרשום במרשם יהיה זכאי לטווח IoT ראשוני של עד 100 אלף מספרים.
 - ח. ספק טלפוניה שהוא בעל רישיון יהיה זכאי לטווח IoT ראשוני של עד מיליון מספרים.
 - ט. ספק טלפוניה יקצה מספרים לשירות IoT רק בטווח IoT שהמשרד הקצה לו.
 - י. ספק טלפוניה שכבר קיבל הקצאה של טווח IoT לשימוש, יהיה רשאי להגיש למנהל בקשה מנומקת להקצאה נוספת רק לאחר שהקצה לשימוש מנוייו לפחות 75% מהטווחים המוקצים לשימוש.
 - יא. ספק טלפוניה שיקבל הקצאה בטווח IoT, יתחייב לבצע החלפת מספור לכלל מנוייו המקבלים שירותי M2M ו-IoT בטווחי מספור אחרים למספור בטווח ה-IoT (במידה והוקצה לשימוש בעבר, לפני מועד החלטה זו) בתוך זמן של שנתיים מיום ההקצאה. המנהלת הכללית של המשרד תוכל להאריך זמן זה במקרים חריגים, על פי בקשה מנומקת מאת ספק הטלפוניה.
 - יב. המספר המקוצר 1344 יבוטל בתוך שנה ממועד החלטה זו. במהלך חצי שנה טרם ביטול המספר ישמיע כל ספק טלפוניה הכרזה עבור מי שיחייג למספר המקוצר 1344 כי המספר ינותק בתאריך המוגדר.
4. מצ"ב בנספח א' עיקרי ההתייחסויות לשימוע ומענה המשרד אליהן.

בברכה,

 עינבל משש

המנהלת הכללית (בפועל)

העתקים:

מנהל מינהל הנדסה, משרד התקשורת	מר מימון (מוני) שמילה
היועצת המשפטית, משרד התקשורת	עו"ד ברוריה מנדלסון
מנהל אגף בכיר רישוי, משרד התקשורת	מר גדעון שטרית
סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה, משרד התקשורת	מר אלעד מקדסי
סמנכ"לית בכירה ומנהלת מינהל פיקוח ואכיפה, משרד התקשורת	עו"ד איה בן-פורת
מנהלת אגף א' הנדסת תקשורת, מינהל הנדסה, משרד התקשורת	גב' אתי שמואלי
מנהל תחום חירום ומספור, מינהל הנדסה, משרד התקשורת	מר אלי לוי

רשימת תפוצה:

מנכ"ל טלזר 019 שירותי תקשורת בינלאומיים בע"מ	מר עזריה סלע
מנכ"ל סלקט תקשורת בע"מ	מר יוחאי אלוש
מנכ"ל לב אנאטל בע"מ	מר לירון שמעוני
מנכ"ל פרי טלקום שירותי תקשורת בע"מ	מר שגיא רוקח
מנכ"ל גולן טלקום בע"מ וגולן טלקום בינלאומי בע"מ	מר נדב אסמלם
מנכ"ל השקמה אן.גיי.אן. תקשורת בינלאומית 015 בע"מ	מר יורם דרורי
מנכ"ל אקספון 018 בע"מ	מר ניסים גז
מנכ"ל בינת עסקים בע"מ	מר שמואל הבר
מנכ"ל מסקיו טלפניה בע"מ	מר אורן ויסמן
מנכ"ל יוניגאה בע"מ	מר ניסן אריה
מנכ"ל וויקום מובייל בע"מ	מר יניב קוריאט
מנכ"לית פייקול טכנולוגיות בע"מ	גב' עדי רוסו
מנכ"ל אינטרנט רימון ישראל 2009 בע"מ	מר יריב פאר
מנכ"ל לניר תקשורת בע"מ	מר רפאל מצליח
מנכ"ל ענת המאה ה-21 בע"מ	מר שלום גולן
מנכ"ל שקד חברה לקידום בע"מ	מר שקד הרוש
מנכ"ל סקיי קול בע"מ	מר עותמאן טבאש
מנכ"ל נפטוקום בע"מ	מר רז דנאי
מנכ"ל פלאן ב טלקום בע"מ	מר קונסטטין שוורץ
מנכ"ל מרכזיה בע"מ	מר שמואל לנצנר
מנכ"ל רשד בהנסי בע"מ	מר רשד בהנסי
יוסי תקשורת י.א בע"מ	מר יוסי אזרד
נאמן רווה	מר נאמן רווה
גריןפילד טכנולוגיות בע"מ	מר שלומי ניר סמיונוביץ
קבוצת נאוטק תקשורת בע"מ	מר אביטל עזרי שיפמן
קלאודאוניקס בע"מ	מר שלומי ניר
טץ' קונפרנס בע"מ	מר יהודה גולדברג
סמנכ"ל כלכלה ורגולציה, בזק, החברה הישראלית לתקשורת בע"מ	מר ארז חסדאי

מנהל תחום רגולציה, בזק, החברה הישראלית לתקשורת בע"מ	מר שמואל סיידון
סמנכ"ל רגולציה, הוט טלקום ש.מ.	גב' מיכל פליישר
מנהלת אגף אסטרטגיה ורגולציה, הוט טלקום ש.מ.	עו"ד קרן יהב
משנה ליועמ"ש וממונה קשרי ממשל, פלאפון תקשורת בע"מ	עו"ד עידו רוזנברג
סמנכ"ל ייעוץ משפטי ורגולציה, קבוצת סלקום בע"מ	עו"ד לאריסה כהן
מנהל תחום רגולציה ופיתוח עסקי, קבוצת סלקום	מר גל דרעי
מנהל תחום רגולציה וקשרי ממשל, קבוצת פרטנר	עו"ד רונן לשם
היועץ המשפטי, הוט מובייל בע"מ	עו"ד יניר פלג
היועץ המשפטי, אקספון 018 בע"מ	עו"ד שחר כהן
היועץ המשפטי, וויקום מובייל בע"מ	מר רונן ריינגולד
סמנכ"ל רגולציה וקשרי מפעילים, סלקט תקשורת בע"מ	גב' אנה ערו
מנהלת רגולציה, השקמה אן.גי.אן תקשורת בינלאומית 015 בע"מ	גב' נוי שקד
עו"ד מייצג, רמי לוי שיווק השקמה תקשורת בע"מ	עו"ד שאול הזנפלד
עו"ד מייצג, ויזסים ישראל בע"מ	עו"ד שאול הזנפלד
אחראית רגולציה, מסקיו טלפוניה בע"מ	גב' נלי אבישי

נספח א' - ההתייחסויות לשימוע ומענה המשרד

להלן מענה המשרד לעיקרי ההתייחסויות שעלו בשימוע:

- 1. טענה:** יש לקבוע לכל ספק שירות טווח מספור ברור ומוגדר על מנת שניתן יהיה לדעת מיהו ספק השירות אליו יש להחזיר מספר שנוי ובהמשך נותק משירות (כפי שכיום קידומת המספר בקומות המוקצות ללקוחות אנושיים מאפשרת להבדיל בין ספקי השירות השונים).
מענה: הטענה מתקבלת. כל הקצאת מספור בטווח IoT תפורסם לכלל הספקים המורשים וכן תפורסם באתר האינטרנט של המשרד כמו כל הקצאת מספור אחרת ויחולו עליה כל כללי תכניות המספור והניידות.
- 2. טענה:** על פי מסמך השימוע, ספק מורשה למתן שירות טלפוניה ניידת או קווית ("ספק טלפוניה") יהיה זכאי לטווח IoT ראשוני של עד 100 אלף מספרים. כפי המצוין במסמך השימוע - טווח המספור החדש מאפשר עד 100 מיליון מספרים. על כן לא ברור מדוע המשרד מגביל את הקצאת טווחי המספור הראשוניים לשירות IoT ל-100 אלף מספרים בלבד במיוחד לאור קצב הצטרפות גבוה בטווחי M2M של בעלי רישיונות הרט"ן כיום.
מענה: הטענה מתקבלת. בעל רישיון רט"ן יוכל לקבל הקצאה של טווח IoT ראשוני בגודל של עד מיליון מספרים.
- 3. טענה:** על פי מסמך השימוע, ספק מורשה שכבר קיבל הקצאה של טווח IoT לשימוש, יהיה רשאי להגיש למנהל בקשה מנומקת להקצאה נוספת רק לאחר שהקצה לשימוש מנוייו לפחות 75% מהטווחים המוקצים לשימוש וכן רק אם 90% מכלל ציוד הקצה העושה שימוש במספרים המוקצים לשימוש מנוייו נמצא בתחומי מדינת ישראל בחודש שקדם לבקשה לפרק זמן כלשהו. לעניין זה ברצוננו להבהיר כי חלק משירותי ה-IoT אשר משווקים הנם שירותים המיועדים לשימוש בזמן נדידה בחו"ל. לאור האמור לעיל האבחנה בין ציוד קצה העושה שימוש בשירות בתחומי מדינת ישראל בחודש שקדם לבקשה לבין ציוד קצה אשר עושה שימוש בשירות מחוץ לגבולות המדינה אינה רלוונטית ועל כן יש להסירה ממתווה האסדרה. בנוסף, אין באפשרות החברות לשלוט על אופי הפעילות של לקוחותיהן, אשר חלקם עשויים להשתמש בקווים מחוץ לגבולות המדינה, וחלקם עשויים לבחור שלא להפעיל את כל הסימים בצורה רציפה כך שלא ייווצרו עבורם שימושים בתחומי המדינה בחודש שקדם לבקשה.
מענה: הטענה מתקבלת. ההוראות יתוקנו בהתאם.
- 4. טענה:** בהמשך לאמור בטענה הקודמת, ככל שכוונת המשרד היא למנוע הקצאת טווחי מספור IoT עבור מכשירים אשר אינם עושים שימוש בשירותים אלה בפועל, ניתן להחיל על בעלי הרישיונות חובה ליישם מנגנון של ניתוק מספר רדום בהתאם למנגנון הקבוע זה מכבר ברישיונות התקשורת הכלליים.

מענה: הטענה מתקבלת באופן חלקי. מספרים בטווחי IoT יוקצו הן בתבניות רט"ן והן בתבניות נייחות. כל ספק מורשה יפעל בהתאם להסדרים שחלים עליו בעניין ניתוק מספרים רדומים בתבניות שהוקצו לו. בעלי רישיון יפעלו לפי ההסדרים הפרטניים שקבועים ברישיונות שלהם, ואילו ספקים מורשים שרשומים במרשם יפעלו בהתאם לתקנה 70 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (היתר כללי למתן שירותי בזק), התשפ"ג-2022 אשר מאפשרת, אך לא מחייבת, ניתוק מספר רדום, אשר בהגדרה יכול להיות רק בתבנית רט"ן.

5. **טענה:** על מנת ליישם את האסדרה המוצעת ולהטמיע את הטווח החדש במערכות הניידות, המכירה והשירות, מבוקש מהמשרד לאפשר לחברות פרק זמן להיערכות בהתאם ולקבוע כניסה של ההוראות תוך פרק זמן זה ממועד פרסום החלטת משרד התקשורת בשימוע, לכל הפחות.

מענה: הטענה מתקבלת. כל ספק טלפוניה יידרש לתמוך בטווח IoT במערכת הניידות (כמו גם בניתוב שיחות ומסרונים) בתוך חצי שנה ממועד ההחלטה גם אם לא קיבל הקצאה לטווח זה.

6. **טענה:** מבוקש כי המשרד יגדיר זמן ארוך משנתיים לביצוע הגירת מנויי M2M קיימים לטווח המספור החדש, שכן קיים קושי רב ללקוחות מסוימים אשר יחידות הקצה שלהם פרוסות בכל רחבי המדינה ובמקומות בהם יש קושי להגיע פיזית ליחידות הקצה לבצע את ההגירה בתוך שנתיים בלבד. זהו תהליך שדורש משאבים רבים ותשומת לב ניהולית רבה הן מבחינת ספק הטלפוניה והן מבחינת הלקוח. חשוב לתת את הדעת גם לכך שלעיתים רבות האפשרות לבצע עדכון מרחוק למכשירי קצה התומכים ב-OTA לא מתאפשרת.

מענה: הטענה מתקבלת חלקית. ספק מורשה אשר יבקש הקצאת מספור בטווח IoT יצרף לבקשתו פירוט לגבי החרגות נדרשות לחובת ההגירה עבור לקוחות מסוימים ומנהל המשרד ישקול את מתן ההחרגה לגופה של כל בקשה.

7. **טענה:** המשרד יוודא ויחייב כי חברות התקשורת תמשכנה לתמוך בכל השירותים הקיימים הניתנים כיום ללקוחות ה-IoT/M2M גם בקומת המספרים החדשה, דהיינו להכיל על חברות התקשורת את עקרון רציפות השירותים.

מענה: הטענה אינה מתקבלת. המשרד לא נדרש לוודא או לחייב תמיכה כזו על ידי ספקיות הטלפוניה. כל עוד אין סתירה למול רגולציה כלשהי שבאחריות המשרד, ספקיות הטלפוניה פועלות מול הלקוחות באמצעות הסכמי התקשרות שאינם באחריות המשרד.

8. **טענה:** לקוחות גדולים בתחום ה-M2M וה-IoT שלא הטמיעו רכיבי eSIM ביחידות הקצה שלהם (לרכיב זה יש עלויות תוספתיות שעשויות לפגוע בכלכליות של השירות) אנו מבקשים כי המשרד ישקול מנגנון ניד, בקומת המספרים החדשה בלבד, ללא צורך בהחלפת סים. להערכתנו, קיימת היתכנות טכנולוגית פשוטה יחסית ליישום ניד על ידי העברת המידע הנדרש על הסיים בין החברות (זיהוי הסיים, מפתחות וכו') ובכך לאפשר לחברה הקולטת את הנייד לנהל את המנוי ללא צורך בהחלפת הסיים. מנגנון זה יגביר את התחרות בתחום ה-IoT/M2M ע"י הסרת חסמי מעבר בין חברות ללקוחות IoT גדולים.

מענה: הטענה אינה מתקבלת. המשרד לא מתערב בהליכים הטכניים של ביצוע הניידות בין חברות. על הלקוח לעשות את החישובים הטכניים והכלכליים שלו ולדעת כי ככל שיטמיע יחידות קצה עם SIM פיזי נשלף בלבד, הוא אמנם יצמצם עלויות בטווח המידי אך עלול לפגוע ביכולת להתנייד בעתיד לספק טלפוניה אחר.

9. **טענה:** שירות IoT/M2M הוא במהותו שירות DATA כאשר שיחות ומסרונים נועדו לצורך אמצעי ניהול ובקרה של בעל הסים עצמו. אין לאפשר שיחות ומסרונים בטווח זה מהסיבות הבאות:

א. זהו שירות אשר בהגדרה מספר הטלפון עצמו אינו אמור להיות מוכר כלל ע"י צדדים שלישיים. ככל שיתקבלו שיחות אצל מנויי החברה ממספר בטווח IoT, המנויים לא יבינו מה מקור השיחה. לעיתים אף ינסו לחזור למתקשר ועלולים לטעות ולחייג קידומת של 013 במקום 13 ולבצע שיחה לחו"ל.

ב. אין בידי ספק מורשה כלים כדי למנוע מצבים של שימוש אנושי בשירות IoT הכולל שיחות קוליות ומסרונים ואין באפשרותו לעקוב אחרי השימוש שנעשה בפועל במספרים שהוקצו ללקוחות לבקשתם ולהסתכן בהפרת פרטיותם. כך למשל לקוח שכלל אינו עושה שימוש ב-DATA אלא עושה שימוש לצורך קו מידע, יכול לשנות את הפעילות ולהשתמש בקו למענה אנושי ללא ידיעת המפעיל.

ג. חיוב ספקים מורשים לספק גם מסרונים ושיחות קוליות למנויי IoT משמעה הטלת עלויות כבדות על הספקים המורשים והכבדה על ליבת הרשת, אשר עלולות לגרום להתייקרות השירות ללקוחות.

מענה: הטענה מתקבלת חלקית. אכן מדובר בשירות שבמהותו הוא שירות DATA אולם עדיין ישנם שימושים בעולם ה-IoT/M2M בשיחות קוליות (ביצוע שיחה כדי "להעיר" יחידת קצה שאינה מגיבה או כדי להפעיל תהליך כלשהו) ובמסרונים (ישנם מערכות שמשתמשות במסרונים ולא ב-DATA, בעיקר בעולם ה-M2M):

א. אכן אין סיבה שיחידת IoT תייצר שיחות קוליות ולכן ספק טלפוניה לא יאפשר למספר בטווח IoT להוציא שיחה קולית.

ב. מצופה מספק הטלפוניה להכיר את פעילות הלקוח ולהתאים לו חבילת שירותים שהולמת את צרכיו. ככל שיחליט לספק שירות שיחות קוליות ללקוח מסוים, יוכל להגביל את משך השיחה הנכנסת או לאפשר צינתוק בלבד (בהתאם לצרכי הלקוח) כדי שלמנוי אנושי לא יהיה אינטרס לרכוש חבילה זו. בנוסף, ניתן להחתים את הלקוח על הסכם שכולל התחייבות שלא להשתמש במספרים אלו ליחידות קצה שאינן מסוג IoT.

ג. אין חובה של אספקת שירות שיחות קוליות ומסרונים בטווח זה. ספק טלפוניה יוכל להחליט שחלק ממנויי או כולם, בטווח IoT, יקבלו רק שירות DATA בלבד.

10. **טענה:** אנו סבורים כי אין מקום להחיל כלל ניידות מספרים עבור שירות IoT מהסיבות הבאות:

- א. לא מתקיים הרציונאל שעמד בבסיס תוכנית הניידות - הסרת החסם התחרותי של עדכון מספרי טלפון של המנוי אצל מכריו ונותני השירותים השונים ללקוח. אף אם ישנם התקנים העושים שימוש בשיחות ומסרונים, הרי שהם ישמשו לרוב קבוצה קטנה ומסוימת של אנשים (כמו למשל דיירים בבית משותף שמתקשרים למספר כלשהו כדי לפתוח שער חניה) וקל יהיה לעדכן אצל אותה קבוצה את מספר הטלפון המשתנה של ההתקן במידה ומשנים את זהות הספק המורשה.
- ב. מערכות הניידות אינן ערוכות לניוד מספרים בהיקפים גדולים. ניוד לקוח גדול של עשרות או מאות אלפי מספרים לא נתמך במערכות הניידות הקיימות.
- ג. ככל שהמשרד יקצה מספור לספקים מורשים מסוימים אשר תומכים בניידות טווח IoT ומנוי יתנייד ביניהן, ובמקביל ספקים מורשים אחרים לא יתמכו בניידות טווח IoT הם לא יוכלו להפנות שיחות למפעיל הקולט שכן מערכתיהן לא תדענה לתמוך במידע הנוגע לניוד המספר.

מענה: הטענה אינה מתקבלת.

- א. לדעת המשרד ניוד בעולם ה-IoT/M2M יאפשר תחרות גדולה יותר. ישנן מערכות שיזהו את יחידות הקצה על ידי מספרי הטלפון ואף ייצרו תהליכים אוטומטיים פנימיים של תקשורת בין יחידות הקצה מבוססים על מספרי טלפון אלו (לדוגמא באמצעות מסרונים או שיחות צינתוק) ועל כן שמירה על מספרי הטלפון יכולה להיות חשובה לחלק ממנויי השירות. בנוסף, מעבר לניהול המערכת הפנימי, ישנם שירותים חיצוניים שבהם נדרש מספר קבוע שמיועד לגורם חיצוני כדי להפעיל תהליך מסוים (כגון: שיחות צינתוק להפעלת שער חשמלי). ייתכן וחלק מהשירותים יופנו לקבוצות גדולות של אנשים או אפילו למערכות אוטומטיות חיצוניות, מה שיגרום לבעייתיות רבה אם יהיה צורך בהחלפת מספרי הטלפון של יחידות הקצה.
- ב. המשרד לא מתערב בהליכים הטכניים של ביצוע הניידות בין חברות. יחד עם זאת לקוח גדול שירצה להתנייד לספק טלפוניה אחר, יוכל לעשות כן אלא שהניוד יצטרך להתבצע בשלבים ולא בפעם אחת כדי שהמערכות יתמכו בניוד זה.
- ג. המשרד מאפשר זמן התארגנות לכל שוק התקשורת שבסיומו כל ספקי הטלפוניה יהיו חייבים לתמוך בניידות מספרים בטווח זה.

11. **טענה:** הדרישה שספק טלפוניה לא יאפשר שימוש במספר מוטווח IoT ע"י מי שהמספר לא הוקצה לשימושו עבור זיהוי מקור מסר הבזק הינה דרישה מורכבת מאוד למימוש ועל כל פנים אין זה סביר להטיל על ספק מורשה חובות פיקוח ובקרה כלפי ספקים מורשים אחרים. החובה צריכה להיות מוטלת על ספק הטלפוניה מעביר המסר ולא מי שמקבלו.

מענה: הטענה מתקבלת. ההוראות יתוקנו בהתאם ויחודדו.

12. **טענה:** לא ברור כיצד ספק קווי יספק שירות IoT לכל התקן IoT נייח. אנו סבורים שאין מקום לאפשר לספקים קוויים לספק שירות IoT המבוסס על מספר טלפון. ספקים אלו יוכלו להמשיך ולספק שירות תקשורת נתונים להתקני IoT כפי שעשו עד כה.

מענה: הטענה אינה מתקבלת. קיימת יכולת להפעיל מערכות IoT נייחות שמתקשרות באמצעות רשת ה-PSTN. המשרד רוצה לאפשר לספקי טלפוניה קוויים לשווק שירות זה ככל שיהיה לו ביקוש.

13. **טענה:** אין לאפשר נידוד בין ספקי רט"ן לספקים קוויים שכן, בראש ובראשונה, מערכות הנייד המשמשות ספקי רט"ן שונות ממערכות הנייד המשמשות ספקים קוויים. אין מדובר במערכות בעלות יכולות זהות (למשל נידוד טווחי מספרים בקווי לעומת נידוד מספרים בודדים ברט"ן, זמני הנייד שונים ועוד). בנוסף, הטעם העיקרי שעל פיו המשרד שוקל לאפשר ניידות מספרים בעולמות ה-IoT הוא שניתן להחליף פרופילי משתמש OTA, והרי ספקים קוויים אינם תומכים בכך, על כן לא ברור מדוע נדרש לתמוך בנייד בין ספק רט"ן לספק קווי המצריך שינויים מערכתיים משמעותיים במקום בו הרציונאל הבסיסי לא מתקיים.

מענה: הטענה מתקבלת. ההחלטה תוקנה בהתאם.

14. **טענה:** ככל שהקצאת המספרים תעשה תוך פרק זמן קצר שלא יאפשר לכלל השחקנים המשמעותיים בשוק התקשורת להתחרות באופן שוויוני עם חברות חדשות בעלות מערכות פחות מורכבות, התחרות בשוק ה-IoT תיפגע. מצב זה עלול להוביל לסיטואציה בה רק חלק מהחברות ישווקו מספרים בקידומת IoT לכל דורש ויהפכו לבעלי כוח תחרותי ושייווקי עדיף משמעותית, מבחינת הלקוחות הפוטנציאליים, עד כדי יצירת מונופול/דואופול בתחום ה-IoT, מה שיפגע בסופו של דבר בלקוחות עצמם שיהיו שבויים בידיהם.

מענה: כפי שנאמר יינתן זמן התארגנות של חצי שנה על מנת לאפשר התאמת מערכות קיימות לצרכי ה-IoT.

15. **טענה:** לאור העובדה ששירות IoT הינו שירות מצומצם באופן יחסי, זול מאוד וצפוי להיות בשימוש בעיקר אצל חברות מסחריות בעלות כושר מיקוח, ומצד שני צפוי לכלול כמות התקנים גדולה מאוד, אנו סבורים כי יש מקום לשקול את הנחיצות של חלק מההוראות הרגולטוריות הקבועות ביחס לשירותים הניתנים ללקוחות רגילים, על מנת שלא להכביד על המערכות בהן עושים שימוש ספקים מורשים אשר תחייב אותם לבצע שדרוגים ורכישת תשתיות חדשות לבקרים ולייקר את השירותים שניתנים ל-IoT. כך למשל יש מקום לקבוע שלא יחולו הוראות הנוגעות לתקן חשבונית וטבלאות שימוש, הודעות בדבר ניצול חבילת שירותים, פירוט שיחות בחשבונית, הודעות בחשבוניות, הודעות ועלוניס בנוגע לסינון תכנים ועוד.

מענה: הטענה אינה רלוונטית לשימוע זה אשר אינו עוסק בהוראות צרכניות. על כל פנים, ההחלטה לא מטילה חובה לספק שירותים בטווח מספור IoT כך שכל ספק מורשה יכול לשקלל את כדאיות שיווק השירות ללקוחותיו.